

Tabell 1. Exempel på endemiska diarrésjukdomar på grund av infektioner eller andra orsaker som kan drabba svenska nötkreatur utan prioriteringsordning

Sjukdom ^a	Orsak	Hur vanligt? ^b	Symtom Säsong	Diagnostik	Behandling
<i>Infektioner</i>					
Salmonellos (Z;A)	<i>Salmonella</i> Dublin, <i>S.</i> Typhimurium m fl	3	Diarré av varierande grad ev med blod Ev nedsatt allmäntillstånd och abort	Odling av träckprov eller vävnad vid obduktion Antikroppsundersökning av blodprov eller mjölk	Se SVA:s webbplats
Endotoxinemi	Koliform mastit, endometrit mm	1	Akut diarré ofta kraftig	Klinik, historik	Understödjande Behandling av primärorsak
Fasciolos (stora leverflundran)	<i>Fasciola hepatica</i>	2	Sommar, höst Slaktanmärkning Diarré, avmagering, nedsatt produktion, ev ödem	Slakt/obduktion Träckprov Blodprov	Se SVA:s webbplats
Parasitär gastroenterit	<i>Ostertagia</i> <i>Trichostrongylus</i> <i>Cooperia</i> m fl	2	På bete Vanligen ej vuxna om inte förstagångsbetande Diarré, vikt förlust, nedsatt AT och produktion	Träckprov Serumpepsinogen Obduktion	Se SVA:s webbplats
Vinterdysenteri	Troligen bovint coronavirus	1	Stallsäsong Plötslig kraftig diarré (ev blodig) Nedsatt mjölkproduktion Ev nedsatt AT och hosta Snabb spridning och tillfrisknande	Antikroppar i blodprov (parade prover) Virus i träckprov (PCR)	Understödjande
Elakartad katarralfeber (A)	Ovint herpesvirus typ 2	3	Enstaka fall vanligen Lesioner och sår runt ögon, nos, mun, salivering Diarré ibland	PCR blod, vävnad Obduktion	Se SVA:s webbplats
Bovint virusdiarré (A)	Bovint virusdiarrévirus (BVDV; pestivirus)	3	Ev diarré av varierande grad (ev blod) Reproduktionsproblem, nedsatt produktion	Blodprov (virus eller antikroppar) Mjölprov (antikroppar)	Se SVA:s webbplats

Mucosal disease (A)	Cytopatogent BVDV (pestivirus) hos persistent infekterade djur	3	Riklig vattnig diarré Viktförlust, nedsatt AT, erosioner sår i mun, näsa, ev klövar	Blodprov (virus) Obduktion	Avlivning
<i>Övriga orsaker</i>					
Hygieniskt dåligt foder	Dålig ensilering eller lagring, tillväxt av mikroorganismer, Mykotoxiner	2	Diarré, minskad produktion	Foderprov	Se SVA:s webbplats
Hygieniskt dåligt vatten	Mikrobiell förorening	2	Diarré, minskad produktion	Vattenprov	Ge rent vatten Understödjande
Acidos	Kraftfoderföretning	2	Diarré, nedsatt AT, vinglig, dödsfall	Historik Ev våmprov Ev biokemi (blod)	Understödjande
Intag av för mycket protein	Hög protein/låg energi i foderstaten	1	Diarré, nedsatt produktion	Ev biokemi (blod/mjölkurea)	Ändra foderstat
Kraftigt bete	Högt proteininnehåll	1	Vår och försommar Diarré strax efter betessläpp	Historik	Flytta djuren Ge fiberrikt foder
Foderbyte	Störning i mag/tarmflora	1	Diarré, minskad aptit	Historik	Mjuk övergång gammalt och nytt foder
Bristsjukdom	Co/Cu	3	Diffus bild bl a diarré, påverkat AT, dålig tillväxt, avmagring, förändringar i hårrem	Kemisk analys av lever, njure Foderprov	Se SVA:s webbplats
Förgiftning	Kemikalier (t ex salt, Pb, Cu, nitrit, As, Fe, Mg, Se, Zn) Växter (t ex ek/ekollon, örnbräken) Blå-gröna alger	3	Varierande med mer eller mindre diarré i många fall	Obduktion Kemisk analys av lever, njure Alganalys	Ta bort källan Understödjande Se SVA:s webbplats

^a Z = zoonos, A = anmälningspliktig

^b Skattning 1-3 där 1 är vanligast